

Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance,

ve znění změn provedených zákonem č. 60/1993 Sb., zákonem č. 15/1998 Sb., zákonem č. 442/2000 Sb., nálezem Ústavního soudu vyhlášeným pod č. 278/2001 Sb., zákonem č. 482/2001 Sb., zákonem č. 127/2002 Sb., zákonem č. 257/2004 Sb., zákonem č. 377/2005 Sb., zákonem č. 57/2006 Sb., zákonem č. 62/2006 Sb., zákonem č. 230/2006 Sb., zákonem č. 160/2007 Sb., zákonem č. 36/2008 Sb., zákonem č. 124/2008 Sb., zákonem č. 254/2008 Sb., zákonem č. 281/2009 Sb., zákonem 285/2009 Sb., zákonem č. 295/2009 Sb., zákonem č. 145/2010 Sb., zákonem č. 156/2010 Sb., zákonem č. 41/2011 Sb., zákonem č. 92/2011 Sb., zákonem č. 136/2011 Sb., zákonem č. 139/2011 Sb., zákonem č. 357/2011 Sb., zákonem č. 428/2011 Sb., zákonem č. 227/2013 Sb., zákonem č. 135/2014 Sb., zákonem č. 204/2015 Sb., zákonem 375/2015 Sb., zákonem 377/2015 Sb., zákonem č. 258/2016 Sb. a zákonem č. 183/2017 Sb.

ČÁST PRVNÍ ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 1

(1) Česká národní banka je ústřední bankou České republiky, orgánem vykonávajícím dohled nad finančním trhem a orgánem příslušným k řešení krize.

(2) Česká národní banka je právnickou osobou veřejného práva se sídlem v Praze.

(3) České národní bance jsou svěřeny kompetence správního úřadu v rozsahu stanoveném tímto zákonem a jinými právními předpisy.¹⁾

¹⁾ Například zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 219/1995 Sb., devizový zákon.

§ 1a

Česká národní banka je součástí Evropského systému centrálních bank podle Smlouvy o fungování Evropské unie²⁰⁾ a podle Protokolu o statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky (dále jen „Statut“)²¹⁾ a podílí se na plnění cílů a úkolů Evropského systému centrálních bank.

²⁰⁾ Čl. 282 Smlouvy o fungování Evropské unie (konsolidované znění).

²¹⁾ Čl. 1 Protokolu (č. 4) o statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky.

§ 2

(1) Hlavním cílem České národní banky je péče o cenovou stabilitu. Česká národní banka

dále pečuje o finanční stabilitu a o bezpečné fungování finančního systému v České republice. Pokud tím není dotčen její hlavní cíl, Česká národní banka podporuje obecnou hospodářskou politiku vlády vedoucí k udržitelnému hospodářskému růstu a obecné hospodářské politiky v Evropské unii se záměrem přispět k dosažení cílů Evropské unie. Česká národní banka jedná v souladu se zásadou otevřeného tržního hospodářství.

(2) Česká národní banka plní tyto úkoly:

- a) určuje měnovou politiku,
- b) vydává bankovky a mince,
- c) řídí peněžní oběh, platební styk a zúčtování bank, zahraničních bank vykonávajících bankovní činnosti na území České republiky prostřednictvím své pobočky (dále jen „pobočka zahraniční banky“) a spořitelních a úvěrních družstev, pečuje o jejich plynulost a hospodárnost a podílí se na zajištění bezpečnosti, spolehlivosti a efektivnosti platebních a vypořádacích systémů a na jejich rozvoji,
- d) vykonává dohled nad osobami působícími na finančním trhu, (§ 44 odst. 1),
- e) rozpoznává, sleduje a posuzuje rizika ohrožení stability finančního systému a v zájmu předcházení vzniku nebo snižování těchto rizik přispívá prostřednictvím svých pravomocí k odolnosti finančního systému a udržení finanční stability a vytváří tak makrobezpečnostní politiku; v případě potřeby spolupracuje na tvorbě makrobezpečnostní politiky s orgány státu, jejichž působnosti se tato politika týká,
- f) provádí další činnosti podle tohoto zákona a podle jiných právních předpisů¹⁾.

(3) Česká národní banka při plnění svých úkolů spolupracuje s ústředními bankami jiných států, zahraničními orgány zabývajícími se dohledem nad finančním trhem, zahraničními orgány příslušnými k řešení krize, s mezinárodními finančními institucemi a mezinárodními orgány zabývajícími se dohledem nad finančním trhem a sjednává s nimi v rámci své působnosti příslušné dohody.

(4) Česká národní banka zváží možný dopad svého rozhodnutí, které hodlá vydat v souvislosti s výkonem dohledu podle odstavce 2 písm. d), na stabilitu finančního systému jiného členského státu Evropské unie, a to s přihlédnutím ke skutečnostem dostupným v době jeho vydání a zejména v případech, kdy nastane mimořádná situace, která by mohla fungování finančních systémů ovlivnit.

§ 2a

(1) Česká národní banka je součástí Evropského systému dohledu nad finančními trhy¹⁷⁾ a spolupracuje s Evropskou radou pro systémová rizika¹⁸⁾ a evropskými orgány dohledu nad finančními trhy¹⁹⁾.

(2) Česká národní banka informuje Evropskou radu pro systémová rizika o významných opatřeních k omezení rizik, která by mohla ohrozit stabilitu finančního systému v České republice.

¹⁷⁾ Čl. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1092/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o makrobezpečnostním dohledu nad finančním systémem na úrovni Evropské unie a o zřízení Evropské rady pro systémová rizika.

¹⁸⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1092/2010.

- ¹⁹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro bankovníctví), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/78/ES.
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1094/2010, ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/79/ES.
Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1095/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/77/ES, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/61/EU.

§ 3

(1) Česká národní banka je povinna podávat Poslanecké sněmovně Parlamentu nejméně dvakrát ročně k projednání zprávu o měnovém vývoji. Usnese-li se na tom Poslanecká sněmovna, Česká národní banka předloží nejpozději do 30 dnů mimořádnou zprávu o měnovém vývoji. V usnesení Poslanecké sněmovny musí být uvedeno, co má mimořádná zpráva obsahovat.

(2) Zprávu o měnovém vývoji předkládá Poslanecké sněmovně guvernér České národní banky, který je v tomto případě oprávněn účastnit se schůze Poslanecké sněmovny a musí mu být uděleno slovo.^{1c)}

(3) Poslanecká sněmovna zprávu o měnovém vývoji vezme na vědomí nebo si vyžádá její doplnění.

(4) Vyžádá-li si sněmovna doplnění zprávy, je Česká národní banka povinna do 6 týdnů předložit zprávu doplněnou podle požadavku Poslanecké sněmovny.

(5) Česká národní banka je povinna informovat nejméně jednou za tři měsíce o měnovém vývoji veřejnost způsobem umožňujícím dálkový přístup.

^{1c)} § 52 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny.

§ 3a

Česká národní banka je povinna podávat Poslanecké sněmovně nejméně jedenkrát ročně k informaci zprávu o finanční stabilitě. Součástí této zprávy je též strategie makroobezřetnostní politiky. Tuto zprávu uveřejňuje Česká národní banka rovněž způsobem umožňujícím dálkový přístup.

§ 3b

(1) Při plnění svých úkolů může Česká národní banka vydat doporučení, upozornění nebo varování určené veřejnosti, orgánům České republiky anebo jednotlivým nebo druhově určeným osobám.

(2) Pokud by uveřejnění doporučení, upozornění nebo varování mohlo ohrozit plnění úkolů České národní banky, nelze je poskytnout podle zákona upravujícího svobodný přístup

k informacím.

ČÁST DRUHÁ ORGANIZACE ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY

§ 4

Českou národní banku tvoří

- a) ústředí se sídlem v Praze;
- b) pobočky;
- c) účelové organizační jednotky.

§ 5

(1) Nejvyšším řídicím orgánem České národní banky je bankovní rada České národní banky (dále jen „bankovní rada“). Bankovní rada určuje měnovou a makrobezpečnostní politiku a nástroje pro jejich uskutečňování. Rozhoduje o zásadních opatřeních měnové a makrobezpečnostní politiky, v oblasti dohledu nad finančním trhem a v oblasti řešení krize na finančním trhu.

(2) Bankovní rada dále zejména

- a) stanoví zásady činnosti a obchodů České národní banky,
- b) schvaluje rozpočet České národní banky,
- c) stanoví organizační uspořádání a působnost organizačních jednotek České národní banky,
- d) stanoví druhy fondů České národní banky, jejich výši a použití,
- e) vykonává práva a povinnosti vyplývající z pracovněprávních vztahů vůči zaměstnancům České národní banky; těmito úkony může pověřit jiné osoby z řad zaměstnanců,
- f) uděluje souhlas k podnikatelské činnosti zaměstnanců České národní banky,
- g) stanoví mzdové a další požitky guvernéra; mzdové a další požitky viceguvernéřů a dalších členů bankovní rady stanoví guvernéř,
- h) rozhoduje o rozkladech proti rozhodnutím České národní banky v prvním stupni.

§ 6

(1) Bankovní rada je sedmičlenná. Jejími členy jsou guvernéř České národní banky, 2 viceguvernéři České národní banky a další 4 členové bankovní rady České národní banky.

(2) Guvernéra, viceguvernéry a ostatní členy jmenuje a odvolává prezident republiky.

(3) Nikdo nesmí zastávat funkci člena bankovní rady více než dvakrát.

(4) Členové bankovní rady jsou jmenováni na dobu 6 roků.

(5) S členstvím v bankovní radě je neslučitelná funkce poslance zákonodárního sboru,

člena vlády a členství v řídicích, dozorčích a kontrolních orgánech jiných bank a podnikatelských subjektů a výkon samostatné výdělečné činnosti s výjimkou činnosti vědecké, literární, publicistické, umělecké a pedagogické a s výjimkou správy vlastního majetku. Členství v bankovní radě je dále neslučitelné s jakoukoliv činností, která může způsobit střet zájmů mezi prováděním této činnosti a členstvím v bankovní radě.

(6) Členem bankovní rady může být jmenován občan České republiky, který

- a) je plně způsobilý k právním úkonům,
- b) má ukončené vysokoškolské vzdělání,
- c) je bezúhonný,
- d) je v měnových záležitostech nebo v oblasti finančního trhu uznávanou a zkušenou osobností.

(7) Bezúhonnou se pro účely tohoto zákona rozumí fyzická osoba, která nebyla pravomocně odsouzena pro trestný čin.

(8) Členové bankovní rady jsou zaměstnanci České národní banky.

(9) Výkon funkce člena bankovní rady končí:

- a) uplynutím jeho funkčního období,
- b) dnem bezprostředně následujícím po dni doručení písemného odvolání z funkce nebo písemně učiněného vzdání se funkce a nebo pozdějším dnem uvedeným v doručeném odvolání nebo vzdání se funkce.

(10) Člen bankovní rady může být z funkce odvolán pouze tehdy, přestal-li splňovat podmínky požadované k jejímu výkonu nebo dopustil-li se vážného pochybení²²⁾. Rozhodnutí o odvolání guvernéra se doručuje rovněž Radě guvernéřů Evropské centrální banky.

(11) Není-li funkce guvernéra obsazena, pověří bankovní rada některého z viceguvernéřů výkonem funkce guvernéra na dobu, než bude jmenován nový guvernéř. Pověřený viceguvernéř vykonává funkci guvernéra v plném rozsahu.

²²⁾ Čl. 14 odst. 2 Protokolu (č. 4) o statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky.

§ 7

(1) Jednání bankovní rady předsedá guvernéř, v jeho nepřítomnosti jím pověřený viceguvernéř. Bankovní rada přijímá svá rozhodnutí prostou většinou hlasů. Bankovní rada je usnášeníschopná, je-li přítomen guvernéř, nebo jím pověřený předsedající viceguvernéř a alespoň další tři její členové. V případě rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedajícího.

(2) Jednací řád bankovní rady schvaluje bankovní rada.

§ 8

Jménem České národní banky jedná navenek guvernéř, který též podepisuje právní

předpisy a akty vydávané Českou národní bankou a vyhlášené ve Sbírce zákonů. Guvernéra zastupuje jím pověřený viceguvernér v plném rozsahu.

ČÁST TŘETÍ

VZTAH K VLÁDĚ A DALŠÍM ORGÁNŮM

§ 9

(1) Česká národní banka, bankovní rada ani žádný člen bankovní rady nesmějí při výkonu pravomocí a plnění úkolů a povinností svěřených jim Smlouvou o Evropské unii, Smlouvou o fungování Evropské unie a Statutem a při výkonu dalších činností vyžadovat ani přijímat pokyny od prezidenta republiky, Parlamentu, vlády a jiných orgánů České republiky, dále od orgánů, institucí nebo jiných subjektů Evropské unie, od vlád členských států Evropské unie nebo od jakéhokoli jiného subjektu²³⁾.

(2) Česká národní banka a vláda se vzájemně informují o zásadách a opatřeních měnové, makrobezpečnostní a hospodářské politiky.

²³⁾ Čl. 130 Smlouvy o fungování Evropské unie (konsolidované znění).

Čl. 7 Protokolu (č. 4) o statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky.

§ 10

(1) Česká národní banka zaujímá stanovisko k návrhům, předkládaným k projednání vládě, které se dotýkají působnosti České národní banky.

(2) Česká národní banka plní poradní funkce vůči vládě v záležitostech měnově politické povahy, makrobezpečnostní politiky a finančního trhu.

§ 11

(1) Ministr financí nebo jiný pověřený člen vlády je oprávněn zúčastnit se s hlasem poradním zasedání bankovní rady a může jí předkládat návrhy k projednání.

(2) Guvernér České národní banky nebo jím určený viceguvernér je oprávněn zúčastnit se s hlasem poradním schůze vlády.

ČÁST ČTVRTÁ

EMISE BANKOVEK A MINCÍ

§ 12

Česká národní banka má výhradní právo vydávat bankovky a mince, jakož i mince pamětní (dále jen „bankovky a mince“).

§ 13

Peněžní jednotkou v České republice je koruna česká, zkratka názvu je „Kč“. Koruna česká se dělí na sto haléřů.

§ 14

Česká národní banka spravuje zásoby bankovek a mincí a organizuje dodávky bankovek a mincí od výrobců v souladu s požadavky peněžního oběhu.

§ 15

Česká národní banka sjednává tisk bankovek a ražbu mincí a dozírá na ochranu a bezpečnost do oběhu nevydaných bankovek a mincí a na úschovu a ničení tiskových desek, razidel a neplatných a vyřazených bankovek a mincí.

§ 16

(1) Platné bankovky a mince vydané Českou národní bankou jsou zákonnými penězi ve své nominální hodnotě při všech platbách na území České republiky.

(2) Mince z drahých kovů, pamětní mince a mince ve zvláštním provedení určené ke sběratelským účelům mohou být prodávány za ceny odlišné od jejich nominální hodnoty.

§ 16a

(1) Nikdo nesmí vyrábět, dovážet, nabízet, prodávat nebo jinak rozšiřovat medaile, žetony nebo podobné předměty, které jsou svým provedením způsobilé uvést jejich držitele v omyl, že jde o mince nebo pamětní mince určité nominální hodnoty vydávané Českou národní bankou.

(2) Nikdo nesmí při označení nebo popisu žetonu, medaile nebo podobného předmětu v souvislosti s jejich nabízením, prodejem nebo jiným rozšiřováním použít slovo „mince“.

§ 17

zrušen

§ 18

zrušen

§ 19

(1) Česká národní banka může prohlásit za neplatné a stáhnout z oběhu bankovky a mince, které vydala. Jejich nominální hodnotu uhradí výměnou za jiné nově vydané bankovky a mince. Doba, po kterou je možno výměnu provádět, nesmí být kratší pěti roků, pokud jiný zákon nestanoví jinak.

(2) Na konci období stanoveného pro výměnu se úhrnná částka bankovek a mincí prohlášených za neplatné, ale nepředložených k výměně, odečte od množství peněz v oběhu v účtech České národní banky. Tato částka je příjmem České národní banky.

§ 20
zrušen

§ 21
zrušen

§ 22

- Česká národní banka stanoví vyhláškami
- a) nominální hodnoty, rozměry, hmotnost, materiál, vzhled a další náležitosti bankovek a mincí a jejich vydání do oběhu,
 - b) ukončení platnosti bankovek a mincí a způsob a dobu jejich výměny za jiné bankovky a mince.

ČÁST PÁTÁ

NÁSTROJE MĚNOVÉ REGULACE ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY

§ 23

Česká národní banka stanoví úrokové sazby, rámce, splatnosti a další podmínky obchodů, které provádí podle tohoto zákona a jiných zákonů.¹⁾

§ 24

(1) Banky, pobočky zahraničních bank a spořitelni a úvěrní družstva jsou povinny mít na účtu u České národní banky uloženu stanovenou část svých zdrojů jako povinné minimální rezervy. Povinné minimální rezervy se udržují v českých korunách a mohou být úročeny.

(2) Povinné minimální rezervy mohou činit nejvýše 30 % celkových závazků osoby, která je povinna udržovat povinné minimální rezervy (dále jen „povinná osoba“), snížených o závazky této povinné osoby vůči jiným povinným osobám. Vyžaduje-li to měnová politika České národní banky, výše povinných minimálních rezerv může být stanovena rozdílně pro druhově určené povinné osoby.

§ 25

Pokud povinná osoba neudržuje stanovené povinné minimální rezervy, je Česká národní banka oprávněna účtovat jí z částky, o kterou nejsou stanovené povinné minimální rezervy naplněny, úrok ve výši odpovídající dvojnásobku průměrné lombardní sazby v období, po které měla povinné minimální rezervy udržovat.

§ 26

- Česká národní banka stanoví vyhláškou
- a) vyšší povinných minimálních rezerv,

- b) den, od něhož povinná osoba musí ve stanovené výši povinné minimální rezervy udržovat,
- c) období, po které se povinné minimální rezervy udržují,
- d) okruh závazků, ze kterých se povinné minimální rezervy udržují, a zdrojů údajů o těchto závazcích,
- e) postup, jakým bude určena stanovená výše povinných minimálních rezerv v případě, že povinná osoba údaje, ze kterých se výše povinných minimálních rezerv stanoví, České národní bance nepředloží.

ČÁST ŠESTÁ

OBCHODY ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY

Obchody s bankami

§ 27

Česká národní banka vede účty bank a přijímá jejich vklady.

§ 28

Česká národní banka může od bank nakupovat, popřípadě jim prodávat

- a) směnky splatné do šesti měsíců ode dne nákupu Českou národní bankou a opatřené alespoň dvěma podpisy, z toho alespoň jedním podpisem za banku;
- b) státní dluhopisy nebo jiné cenné papíry se státní zárukou.

§ 29

(1) Česká národní banka může poskytnout bankám na dobu nejvýše tří měsíců úvěr zajištěný cennými papíry uvedenými v § 28, popřípadě státními dluhopisy nebo jinými cennými papíry se státní zárukou nebo skladištními listy pro zboží hromadného charakteru plně pojištěné proti ztrátě a poškození, jakož i jinými majetkovými hodnotami.

(2) V zájmu zachování likvidity banky může Česká národní banka výjimečně poskytnout bance krátkodobý úvěr, a to na dobu nejvýše tří měsíců. Při poskytnutí tohoto úvěru Česká národní banka požaduje odpovídající zajištění.

§ 29a

Obchody, které Česká národní banka provádí podle části šesté s bankami, může obdobně provádět i s pobočkami zahraničních bank a se spořitelními a úvěrními družstvy.

Obchody s Českou republikou

§ 30

Česká národní banka vede účty podle rozpočtových pravidel²⁴⁾.

²⁴⁾ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů

(rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

§ 31

Česká národní banka dává do prodeje podle zákona upravujícího vydávání dluhopisů³⁾ státní dluhopisy a v dohodě s Ministerstvem financí může z jeho pověření a za dohodnutou úplatu vykonávat i činnosti spojené se správou, splácením a převody státních dluhopisů, s výplatou úroků z těchto dluhopisů, popřípadě další požadované činnosti.

³⁾ § 25 a 26 odst. 4 zákona č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, ve znění zákona č. 56/2006 Sb.

§ 31a

Česká národní banka může na základě dohody s Ministerstvem financí podle rozpočtových pravidel²⁴⁾ sjednávat obchody s investičními nástroji^{3b)} nebo jiné obchody nebo provádět činnosti, které je Ministerstvo financí v souladu s rozpočtovými pravidly²⁴⁾ oprávněno vykonávat prostřednictvím České národní banky. Tím není dotčen § 31.

^{3b)} Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu.

Jiné obchody České národní banky

§ 32

- a) Česká národní banka může k usměrnění peněžního trhu kupovat a prodávat cenné papíry, pokud tento zákon nestanoví jinak.

§ 33

(1) Česká národní banka může vydávat cenné papíry a obchodovat s nimi.

(2) Česká národní banka je oprávněna vést evidenci cenných papírů představujících právo na splacení dlužné částky, vydaných

- a) Českou republikou,
- b) Českou národní bankou,
- c) jinými emitenty.

(3) Česká národní banka je oprávněna vést evidenci navazující na centrální evidenci cenných papírů vedenou centrálním depozitářem²⁵⁾.

(4) Česká národní banka je oprávněna provozovat vypořádací systém s neodvolatelností vypořádání podle zákona upravujícího podnikání na kapitálovém trhu²⁶⁾.

²⁵⁾ § 100 a násl. zákona č. 256/2004 Sb.

²⁶⁾ § 82 a násl. zákona č. 256/2004 Sb.

§ 33a

Poskytnutí nouzové likvidity Garančnímu systému finančního trhu

V případě, že Garanční systém finančního trhu nemá dostatek volných finančních prostředků za účelem plnění svých úkolů a taková situace by mohla ohrozit stabilitu na finančním trhu, na základě žádosti mu Česká národní banka může poskytnout krátkodobý úvěr zajištěný státními dluhopisy nebo jinými cennými papíry se státní zárukou ve vlastnictví Garančního systému finančního trhu, a to na dobu nejvýše tří měsíců.

§ 34

(1) Česká národní banka může za podmínek obvyklých v bankovním sektoru vést účty svých zaměstnanců a poskytovat jim další bankovní služby. Vést účty a poskytovat bankovní služby může i právnickým osobám. Seznam těchto právnických osob zveřejňuje Česká národní banka v roční zprávě o výsledku hospodaření.

(2) Pro provádění činností uvedených v odstavci 1 platí zákon upravující činnost bank⁴⁾ obdobně.

⁴⁾ Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů.

§ 34a

Zákaz měnového financování

(1) Česká národní banka v souladu se Smlouvou o fungování Evropské unie²⁷⁾ a ji provádějícím přímo použitelným předpisem Evropské unie²⁸⁾ nesmí poskytovat možnost přečerpání zůstatku bankovních účtů nebo jakýkoli jiný typ úvěru orgánům, institucím nebo jiným subjektům Evropské unie, ústředním vládám, regionálním nebo místním orgánům nebo jiným veřejnoprávním orgánům, jiným veřejnoprávním subjektům nebo veřejným podnikům²⁹⁾ členských států Evropské unie; rovněž je zakázán přímý nákup jejich dluhových nástrojů Českou národní bankou.

(2) Odstavec 1 se nepoužije v případě bank, zahraničních bank a spořitelních a úvěrních družstev ve veřejném vlastnictví, kterým Česká národní banka v souvislosti s poskytováním peněžních prostředků poskytuje stejné zacházení jako bankám, zahraničním bankám a spořitelním a úvěrním družstvům v soukromém vlastnictví²⁹⁾.

²⁷⁾ Čl. 123 Smlouvy o fungování Evropské unie (konsolidované znění).

²⁸⁾ Nařízení Rady (ES) č. 3603/93 ze dne 13. prosince 1993, kterým se upřesňují definice pro použití zákazů uvedených v člancích 104 a 104b Smlouvy.

²⁹⁾ Čl. 8 nařízení Rady (ES) č. 3603/93.

ČÁST SEDMÁ

PRAVOMOC ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY V DEVIZOVÉM HOSPODÁŘSTVÍ

§ 35

Česká národní banka

- a) stanoví, po projednání s vládou, režim kurzu české měny k cizím měnám, přičemž však nesmí být ohrožen hlavní cíl České národní banky;
- b) vyhláší kurz české měny k cizím měnám;
- c) nakládá s devizovými rezervami ve zlatě a devizových hodnotách.

§ 36

Česká národní banka je oprávněna

- a) obchodovat se zlatem a devizovými hodnotami a provádět všechny druhy bankovních obchodů na finančním trhu,
- b) provádět platební styk se zahraničím.

ČÁST OSMÁ

DALŠÍ ČINNOSTI A OPRÁVNĚNÍ ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY

§ 37

(1) Česká národní banka spolu s Ministerstvem financí připravuje a předkládá vládě návrhy zákonných úprav v oblasti měny a peněžního oběhu a návrhy zákonných úprav, kterými se upravují postavení, působnost, organizace a činnost České národní banky, s výjimkou dohledu nad finančním trhem, platebním stykem a vydáváním elektronických peněz.

(2) Česká národní banka spolupracuje s Ministerstvem financí při přípravě návrhů zákonných úprav v oblasti finančního trhu, platebního styku, vydávání elektronických peněz, devizového hospodářství a zavedení jednotné měny euro na území České republiky.

§ 38

(1) Česká národní banka je oprávněna provozovat platební systémy. Podmínky provozování platebních systémů a účasti v nich stanoví zákon upravující platební styk.

(2) Česká národní banka přidělí kód platebního styku poskytovateli platebních služeb, který hodlá užívat pro účty, které vede, čísla účtů v souladu s pravidly mezinárodní standardizace (IBAN).

(3) Česká národní banka stanoví vyhláškou pravidla tvorby čísla účtu v souladu s pravidly mezinárodní standardizace (IBAN).

(4) Česká národní banka vede seznam kódů platebního styku a poskytovatelů platebních služeb, kterým tyto kódy přidělila; seznam uveřejňuje způsobem umožňujícím dálkový přístup.

§ 38a

Česká národní banka je oprávněna k zabezpečení svých úkolů vyplývajících z § 2 odst. 2 písm. c) požadovat po provozovateli platebního systému, provozovateli vypořádacího systému, poskytovateli platebních služeb a vydavateli elektronických peněz informace vztahující se

k provozování těchto systémů a informace vztahující se k poskytování platebních služeb a vydávání elektronických peněz a tyto osoby jsou povinny České národní bance informace poskytovat.

§ 39

Česká národní banka provádí registraci zastoupení zahraničních bank a finančních institucí vykonávajících bankovní činnost⁷⁾, působí-li tato zastoupení na území České republiky. Zahraniční banka nebo finanční instituce je povinna přihlásit své zastoupení k registraci před počátkem jeho působení. Zastoupení nepodniká a nezapisuje se do obchodního rejstříku.

⁷⁾ § 1 odst. 1 písm. b) a odstavec 3 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů.

§ 40

Česká národní banka je oprávněna provádět investiční a obchodní činnost v rozsahu nezbytném pro zajištění svých činností.

ČÁST DEVÁTÁ VÝKAZNICTVÍ A STATISTIKA

Hlava I Výkaznictví

§ 41

(1) Česká národní banka je oprávněna vyžadovat podle tohoto zákona nebo jiných právních předpisů k zabezpečení svých úkolů potřebné informace a podklady ve formě statistických výkazů a výkazů pro účely dohledu, doplňkových informací nebo hlášení (dále jen „výkaz“) od vykazujících osob, kterými jsou

- a) osoby podléhající jejímu dohledu a zahraniční osoby s obdobným předmětem podnikání podnikající na území České republiky na základě jednotné licence,
- b) jiné osoby podnikající na území České republiky, které náleží do sektoru finančních institucí podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího systém národních a regionálních účtů v Evropské unii³⁰⁾,
- c) osoby, které disponují informacemi potřebnými pro sestavení statistiky platební bilance, investiční pozice a dluhové služby vůči zahraničí, které Česká národní banka uvědomí o zařazení do okruhu statisticky významných vykazujících osob; za tím účelem je Česká národní banka oprávněna vyžadovat potřebné informace a podklady pro posouzení statistické významnosti.

(2) Výkazy podle odstavce 1 je Česká národní banka oprávněna používat k zabezpečení všech svých úkolů, nestanoví-li jiný právní předpis jinak.

(3) Vykazující osoby jsou povinny vypracovat a předkládat České národní bance výkazy,

jejichž obsah, formu, lhůty a způsob sestavování a předkládání pro jednotlivé okruhy vykazujících osob stanoví Česká národní banka vyhláškou.

(4) Pokud předložené výkazy neodpovídají požadavkům stanoveným podle odstavce 3 nebo pokud vzniknou důvodné pochybnosti o jejich správnosti nebo úplnosti, je Česká národní banka oprávněna požadovat opravu, upřesnění nebo vysvětlení.

³⁰⁾ Nařízení Rady (ES) č. 2223/96 ze dne 25. června 1996 o Evropském systému národních a regionálních účtů ve společenství, v platném znění.

Hlava II Statistika

§ 42

(1) Česká národní banka k zajištění úkolů stanovených přímo použitelnými předpisy Evropské unie ³¹⁾

- a) zajišťuje statistické výkaznictví včetně získávání a shromažďování údajů pro statistické účely,
- b) zpracovává a vytváří statistické informace a sestavuje, vede a uveřejňuje statistiky,
- c) podílí se na tvorbě statistik Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky ³²⁾ a přispívá k sestavování statistik Evropské unie ³³⁾.

(2) K zajištění úkolů podle odstavce 1 předává Česká národní banka ve stanovených termínech statistické informace a individuální údaje v požadované struktuře a podrobném členění Evropské centrální bance a Eurostatu.

(3) K zajištění úkolů uvedených v odstavci 1 zabezpečuje Česká národní banka metodiku statistických zjišťování, jejich zpracování a využití a obsahové vymezení požadovaných údajů včetně popisu jejich struktur.

(4) K zajištění úkolů podle odstavce 1 je Česká národní banka oprávněna požadovat a využívat pro statistické účely údaje a informace, které jsou potřebné pro sestavení statistik Evropského systému centrálních bank, Evropské centrální banky nebo Evropské unie a které ministerstva a jiné správní úřady získávají nebo shromažďují na základě jiných právních předpisů, pokud jsou takové údaje a informace ministerstvy a jinými správními úřady zpracovány a jsou-li dostupné v jejich informačních systémech. Ministerstva a jiné správní úřady jsou povinny České národní bance potřebné údaje na její vyžádání bezplatně poskytnout.

³¹⁾ Čl. 5 Protokolu (č. 4) o statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky.

Nařízení Rady (ES) č. 2533/98 ze dne 23. listopadu 1998 o shromažďování statistických informací Evropskou centrální bankou, ve znění nařízení Rady (ES) č. 951/2009.

Nařízení Rady (ES) č. 2223/96.

³²⁾ Například nařízení Evropské centrální banky (ES) č. 25/2009 ze dne 19. prosince 2008 o rozvaze sektoru měnových finančních institucí (přepracované znění) (ECB/2008/32), ve znění nařízení Evropské centrální banky (EU) č. 883/2011, nařízení Evropské centrální banky (ES) č. 63/2002 ze dne 20. prosince 2001 o statistice úrokových sazeb uplatňovaných měnovými finančními institucemi na vklady a úvěry vůči domácnostem a nefinančním podnikům (ECB/2001/18), v platném znění, nařízení Evropské centrální banky (ES) č. 958/2007 ze dne

27. července 2007 o statistice aktiv a pasiv investičních fondů (ECB/2007/8), nařízení Evropské centrální banky (ES) č. 24/2009 ze dne 19. prosince 2008 o statistice aktiv a pasiv účelových finančních společností zapojených do sekuritizačních transakcí (ECB/2008/30).

³³⁾ Například nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 184/2005 ze dne 12. ledna 2005 o statistice Společenství týkající se platební bilance, mezinárodního obchodu službami a přímých zahraničních investic, v platném znění, nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 716/2007 ze dne 20. června 2007 o statistice Společenství o struktuře a činnosti zahraničních afilací, ve znění nařízení Komise (ES) č. 747/2008, nařízení Komise (ES) č. 601/2006 ze dne 18. dubna 2006, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 184/2005, pokud jde o formát a postup pro předávání údajů, nařízení Komise (ES) č. 602/2006 ze dne 18. dubna 2006, kterým se upravuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 184/2005 aktualizací požadavků na údaje.

§ 43

V zájmu omezování zátěže vykazujících osob podle § 41 uplatňuje Česká národní banka v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropské unie a v souladu s obecnými zásadami Evropské centrální banky hledisko statistické významnosti a může za tím účelem vyhláškou stanovit

- a) rozsah vykazování určitému okruhu vykazujících osob nebo pro určitý druh údajů, které má výkaz obsahovat,
- b) okruh statisticky významných vykazujících osob.

§ 43a

(1) Česká národní banka sestavuje, vede a uveřejňuje měnové statistiky, statistiky platební bilance, statistiku čtvrtletních finančních účtů, statistiku finančních trhů, statistiku cenných papírů a další statistiky v oblasti její působnosti.

(2) Česká národní banka vede seznam měnových finančních institucí³⁴⁾ v České republice a další obdobné seznamy pro statistické účely, které uveřejňuje způsobem umožňujícím dálkový přístup.

³⁴⁾ Nařízení Rady (ES) č. 2533/98.

§ 43b

Česká národní banka při získávání a využívání shromážděných údajů a sestavování statistik spolupracuje s Českým statistickým úřadem, se kterým si vzájemně předává pro statistické účely individuální údaje a statistické informace, potřebné k plnění jejich úkolů.

§ 43c

(1) Uplatnění práva na ověřování a nucené shromažďování individuálních statistických údajů Českou národní bankou se řídí přímo použitelným předpisem Evropské unie³⁵⁾.

(2) Při ověřování statistických údajů nebo jejich nuceném shromažďování formou kontroly na místě se na vztahy mezi Českou národní bankou a vykazující osobou použije zákon

upravující výkon kontroly.

³⁵⁾ Čl. 6 nařízení Rady (ES) č. 2533/98.

§ 43d

V souladu se závazky, kterými je Česká republika vázána a které vyplývají z jejího členství v mezinárodních organizacích, Česká národní banka poskytuje statistické informace Mezinárodnímu měnovému fondu, Organizaci pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, Světové bance a dalším mezinárodním institucím.

§ 43e

Česká národní banka trvale zabezpečuje ochranu důvěrných statistických údajů³⁶⁾ získaných na základě tohoto zákona tak, aby nemohly být neoprávněně změněny, zničeny, ztraceny, přeneseny nebo jinak použity a aby tyto údaje sloužily jen pro statistické účely. Této ochraně podléhají též sdružené údaje za více vykazujících osob, z nichž lze bez vynaložení nepřiměřeného času a úsilí přímo určit nebo zjistit nebo nepřímo odvodit jednotlivou vykazující osobu.

§ 43f

- (1) Česká národní banka může poskytnout důvěrné statistické údaje pouze
- a) jinému členu Evropského systému centrálních bank v rozsahu a na úrovni podrobnosti, které jsou nezbytné pro plnění úkolů Evropského systému centrálních bank,
 - b) Evropské centrální bance ke splnění statistické zpravodajské povinnosti pro účely tvorby statistiky Evropského systému centrálních bank,
 - c) Eurostatu pro účely tvorby statistiky Evropské unie,
 - d) jinému členu Evropského systému centrálních bank, nebo členu Evropského statistického systému, pokud je to nezbytné pro rozvoj, vypracování nebo šíření statistiky nebo pro zvýšení její kvality,
 - e) Českému statistickému úřadu podle § 43b,
 - f) pro účely vědeckého výzkumu na základě smlouvy, která stanoví splnění podmínek ochrany těchto údajů a přesný způsob jejich využití v souladu s právem Evropské unie, a to právnickým osobám, jejichž základním posláním je vědecký výzkum; údaje se poskytnou ve formě neumožňující přímé určení vykazující osoby, které se poskytnuté údaje týkají, nebo
 - g) pokud osoba, které se tento údaj týká, dala k jeho poskytnutí souhlas, a nejedná-li se o případy uvedené v písmenech a) až f); ze souhlasu této osoby musí být patrné, o jaký důvěrný statistický údaj se jedná a pro jaký účel a komu má být poskytnut.

(2) Česká národní banka může uveřejňovat statistické informace, pokud vzniknou agregací individuálních údajů alespoň za 3 vykazující osoby. Není-li splněna tato podmínka, může Česká národní banka poskytnout statistické informace pouze jako důvěrné statistické údaje podle odstavce 1. Stejně postupuje Česká národní banka i v případě, lze-li ze statistické informace nepřímo identifikovat jednotlivou vykazující osobu.

(3) Poskytnutí důvěrného statistického údaje za podmínek uvedených v odstavcích 1 a 2 není porušením mlčenlivosti podle tohoto zákona.

³⁶⁾ Čl. 8 nařízení Rady (ES) č. 2533/98, ve znění nařízení Rady (ES) č. 951/2009.

§ 43g

Česká národní banka seznamuje veřejnost s výsledky statistických zjišťování způsobem umožňujícím dálkový přístup.

ČÁST DESÁTÁ

DOHLED

§ 44

(1) Česká národní banka vykonává dohled nad

- a) bankami, pobočkami zahraničních bank, spořitelními a úvěrními družstvy, institucemi elektronických peněz, zahraničními institucemi elektronických peněz, které vykonávají činnost na území České republiky prostřednictvím své pobočky, vydavatelé elektronických peněz malého rozsahu, platebními institucemi, zahraničními platebními institucemi, které vykonávají činnost na území České republiky prostřednictvím své pobočky, poskytovateli platebních služeb malého rozsahu, provozovateli platebních systémů s neodvolatelností zúčtování, a nad bezpečným fungováním bankovního systému,
- b) obchodníky s cennými papíry, emitenty cenných papírů, centrálním depozitářem, jinými osobami vedoucími evidenci investičních nástrojů, investičními společnostmi, investičními fondy, provozovateli vypořádacích systémů s neodvolatelností vypořádání, organizátory trhů s investičními nástroji a dalšími osobami, o nichž tak stanoví jiné právní předpisy upravující oblast podnikání na kapitálovém trhu,
- c) pojišťovnami, zajišťovnami, penzijními fondy, penzijními společnostmi a dalšími osobami působícími v oblasti pojišťovnictví, doplňkového penzijního spoření, a penzijního připojištění podle zákonů upravujících pojišťovnictví, činnost pojišťovacích zprostředkovatelů penzijní připojištění^{9c)}, doplňkové penzijní spoření,
- d) zpracovateli tuzemských bankovek a tuzemských mincí podle zákona upravujícího oběh bankovek a mincí,
- e) nebankovními poskytovateli spotřebitelského úvěru, samostatnými zprostředkovateli, zprostředkovateli vázaného spotřebitelského úvěru, vázanými zástupci a zahraničními zprostředkovateli podle zákona upravujícího spotřebitelský úvěr, a
- f) činností dalších osob, u kterých tak stanoví jiný právní předpis.

(2) Dohled zahrnuje, nejde-li o řešení krize podle zákona upravujícího ozdravné postupy a řešení krize na finančním trhu,

- a) rozhodování o žádostech o udělení licencí, povolení, registrací a souhlasů podle jiných právních předpisů,
- b) kontrolu dodržování podmínek stanovených udělenými licencemi a povoleními,
- c) kontrolu dodržování zákonů a přímo použitelných předpisů Evropské unie, jestliže je k této kontrole Česká národní banka tímto zákonem nebo jinými právními předpisy zmocněna, a kontrolu dodržování vyhlášek vydaných Českou národní bankou,

- d) získávání informací potřebných pro výkon dohledu podle jiných právních předpisů a jejich vymáhání, ověřování jejich pravdivosti, úplnosti a aktuálnosti,
- e) ukládání opatření k nápravě a správních trestů podle tohoto zákona nebo jiných právních předpisů,
- f) řízení o přestupcích.

(3) Česká národní banka vykonává nad osobami uvedenými v odstavci 1 též dohled na konsolidovaném základě nebo ve skupině a doplňkový dohled nad těmito osobami ve finančních konglomerátech v rozsahu stanoveném zákony upravujícími finanční konglomeráty, činnost bank a činnost v pojišťovnictví^{9f)}.

^{9c)} Zákon č. 277/2009 Sb.

Zákon č. 42/1994 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona (zákon o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí), ve znění pozdějších předpisů.

^{9f)} Zákon č. 377/2005 Sb., o doplňkovém dohledu nad bankami, spořitelními a úvěrními družstvy, institucemi elektronických peněz, pojišťovnami a obchodníky s cennými papíry ve finančních konglomerátech a o změně dalších zákonů (zákon o finančních konglomerátech).

Zákon č. 21/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 277/2007 Sb.

§ 44a

(1) Česká národní banka vykonává dohled nad dodržováním povinností stanovených občanským zákoníkem pro uzavírání smluv o finančních službách uzavíraných na dálku, nad dodržováním povinností zákazu používání nekalých obchodních praktik^{9k)} a nad dodržováním povinností při poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru^{9m)}, a to osobami uvedenými v § 44 odst. 1 při výkonu činnosti, kterou tyto osoby vykonávají na základě povolení, licence nebo registrace České národní banky nebo obdobného oprávnění k působení na území České republiky uděleného zahraničním orgánem. Česká národní banka je při výkonu dohledu oprávněna vyžadovat od těchto osob potřebné informace a podklady.

(2) V případě přeshraniční spolupráce Česká národní banka vykonává dohled podle odstavce 1 a postupuje přitom podle příslušného předpisu Evropské unie^{9h)}.

(3) Zjistí-li Česká národní banka porušení nebo má-li důvodné podezření, že může dojít k porušení společného zájmu spotřebitelů⁹ⁱ⁾ osobou, nad kterou vykonává dohled podle odstavce 1, a která se dopustila protiprávního jednání na území členského státu Evropské unie nebo v jiném státě tvořícím Evropský hospodářský prostor, zakáže této osobě pokračovat v protiprávním jednání.

(4) Česká národní banka může uložit osobě uvedené v § 44 odst. 1, která porušila tento zákon nebo právní předpis, na který se odkazuje v odstavci 1, opatření k nápravě zjištěného nedostatku odpovídající povaze porušení a jeho závažnosti; pro odstranění zjištěného nedostatku určí přiměřenou lhůtu.

(5) Osoba, které bylo uloženo opatření k nápravě podle odstavce 4, informuje Českou

národní banku o odstranění nedostatku bez zbytečného odkladu poté, kdy byl nedostatek odstraněn, nejpozději však do 10 dnů po uplynutí stanovené lhůty.

^{9k)} § 4 až 5a, § 6 a 12 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění zákona č. 36/2008 Sb.

^{9m)} Zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru.

^{9h)} Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování zákonů na ochranu zájmů spotřebitele (nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele).

⁹ⁱ⁾ Čl. 3 písm. k) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování zákonů na ochranu zájmů spotřebitele (nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele).

§ 44aa

Česká národní banka zajistí, aby výkon dohledu podle jiných právních předpisů⁴⁰⁾ a podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího obezřetnostní požadavky⁴¹⁾ a rovněž veškeré činnosti související s výkonem dohledu byly oddělené a nezávislé na výkonu činností spojených s řešením problémů subjektů, které podléhají jejímu dohledu podle § 44 odst. 1 písm. a) až c) a e) a podle § 44 odst. 3. Česká národní banka informuje o oddělení výkonu dohledu a výkonu činností spojených s řešením problémů těchto subjektů Evropskou komisí a Evropský orgán pro bankovníctví a uvede způsob rozdělení povinností a odpovědností. Ustanovení § 5 odst. 1 tím není dotčeno.

§ 44b

(1) Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky poskytuje České národní bance pro výkon působnosti podle části desáté tohoto zákona

- a) referenční údaje ze základního registru obyvatel,
- b) údaje z agendového informačního systému evidence obyvatel,
- c) údaje z agendového informačního systému cizinců.

(2) Poskytovanými údaji podle odstavce 1 písm. a) jsou

- a) příjmení,
- b) jméno, popřípadě jména,
- c) datum, místo a okres narození, u subjektu údajů, který se narodil v cizině, datum, místo a stát, kde se narodil,

⁴⁰⁾ Například zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona České národní rady č. 35/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁴¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012.

- d) adresa místa pobytu,
- e) datum místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí subjektu údajů mimo území České republiky, datum úmrtí, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo; je-li vydáno rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého, den, který je v rozhodnutí uveden jako den smrti nebo den, který subjekt údajů prohlášený za mrtvého nepřežil, a datum nabytí právní moci tohoto rozhodnutí,
- f) státní občanství, popřípadě více státních občanství.

(3) Poskytovanými údaji podle odstavce 1 písm. b) jsou

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
- b) datum, místo a okres narození a u občana, který se narodil v cizině, místo a stát, kde se narodil,
- c) pohlaví,
- d) rodné číslo,
- e) adresa místa trvalého pobytu,
- f) státní občanství, popřípadě více státních občanství,
- g) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí mimo území České republiky, datum, místo a stát, na jehož území k úmrtí došlo,
- h) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti nebo den, který subjekt údajů prohlášený za mrtvého nepřežil.

(4) Poskytovanými údaji podle odstavce 1 písm. c) jsou

- a) jméno, popřípadě jména, příjmení, rodné příjmení,
- b) datum narození,
- c) státní občanství, popřípadě více státních občanství,
- d) druh a adresa místa pobytu,
- e) počátek pobytu, popřípadě datum ukončení pobytu,
- f) rodné číslo, bylo-li přiděleno,
- g) datum, místo a okres úmrtí; jde-li o úmrtí mimo území České republiky, stát, na jehož území k úmrtí došlo, popřípadě datum úmrtí,
- h) den, který byl v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého uveden jako den smrti nebo den, který subjekt údajů prohlášený za mrtvého nepřežil.

(5) Z poskytovaných údajů lze v konkrétním případě použít vždy jen takové údaje, které jsou nezbytné ke splnění daného úkolu.

(6) Údaje, které jsou vedeny jako referenční údaje v základním registru obyvatel, se využijí z agendového informačního systému evidence obyvatel nebo agendového informačního systému cizinců, pouze pokud jsou ve tvaru předcházejícím současný stav.

(7) Za účelem prověření bezúhonnosti či důvěryhodnosti Českou národní bankou v případech stanovených právním předpisem si Česká národní banka vyžádá způsobem podle jiného právního předpisu výpis z evidence Rejstříku trestů a opis z evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů a v případech stanovených jiným právním předpisem opis z evidence Rejstříku trestů. Žádost o vydání výpisu nebo opisu z evidence Rejstříku trestů a opisu z evidence přestupků a výpis nebo opis z evidence Rejstříku trestů a opis z evidence přestupků se předávají v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup. Česká národní banka je za účelem prověření bezúhonnosti či důvěryhodnosti v případech stanovených právním předpisem dále oprávněna vyžadovat od osob, jejichž bezúhonnost či důvěryhodnost je posuzována, rodné číslo.

(8) Česká národní banka je za účelem přístupu do registru podle odstavce 1 písm. a) v případech stanovených právním předpisem oprávněna od subjektu, u kterého provádí registraci podle jiných právních předpisů, vyžadovat číslo občanského průkazu nebo obdobného identifikačního dokladu.

§ 44c

Pokud Česká národní banka vykonává na základě tohoto zákona činnost, která podle jiného právního předpisu vyžaduje licenci, povolení nebo registraci České národní banky anebo podléhá jejímu dohledu, licenci, povolení ani registraci k takové činnosti nepotřebuje a tato činnost nepodléhá jejímu dohledu.

§ 45

(1) Při výkonu dohledu formou kontroly na místě se vztahy mezi Českou národní bankou a kontrolovanými osobami řídí kontrolním řádem s výjimkou ustanovení o spolupráci v oblasti kontroly¹¹⁾. Nahlížení do spisu vedeného při výkonu dohledu podle § 44 odst. 2 písm. b) až d) je vyloučeno.

(2) Zaměstnanec České národní banky nesmí vykonávat dohled formou kontroly na místě v případech, kdy je osobou blízkou^{11a)} vůči kontrolované osobě nebo osobě, která má v kontrolované osobě postavení, které by mohlo ovlivnit jeho činnost.

¹¹⁾ § 25 zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád).

^{11a)} § 116 občanského zákoníku.

§ 45d

Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem

(1) Česká národní banka každoročně vypracovává a nejpozději do 30. června následujícího roku předkládá Poslanecké sněmovně, Senátu a vládě k informaci zprávu o výkonu dohledu nad finančním trhem, jejíž součástí je přehled přestupků podle zákona upravujícího odpovědnost za přestupky a řízení o nich.

(2) Přehled přestupků podle odstavce 1 pro oblast své působnosti vypracovává a Ministerstvu vnitra zasílá Česká národní banka; tento přehled obsahuje souhrnné údaje za uplynulý kalendářní rok o přestupcích, k jejichž projednání je Česká národní banka příslušná podle tohoto anebo jiného zákona nebo podle přímo použitelného předpisu Evropské unie, uvedené v členění podle těchto právních předpisů, a to pouze o

- a) počtu přijatých podnětů, které vedly k postupu podle písmen b) až d),
- b) počtu zahájených řízení o přestupku,
- c) počtu odložených věcí,
- d) počtu zastavených řízení o přestupku,
- e) počtu pravomocných rozhodnutí o uznání obviněného vinným ze spáchání přestupku,
- f) celkové výši uložených pokut,
- g) počtu pravomocných rozhodnutí, kterými bylo upuštěno od uložení správního trestu, a
- h) počtu podaných rozkladů, včetně způsobů, jakými o nich bylo pravomocně rozhodnuto.

(3) Česká národní banka uveřejňuje zprávu o výkonu dohledu nad finančním trhem způsobem umožňujícím dálkový přístup.

ČÁST JEDENÁCTÁ

PŘESTUPKY

§ 46

Přestupky fyzických osob

- (1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že
- a) v rozporu s § 16a odst. 1 vyrobí, doveze, nabízí, prodává nebo jinak rozšiřuje medaile, žetony nebo podobné předměty zaměnitelné s mincemi nebo pamětními mincemi vydanými Českou národní bankou, nebo
 - b) v rozporu s § 16a odst. 2 používá při označení nebo popisu žetonu, medaile nebo podobného předmětu v souvislosti s jejich nabízením, prodejem nebo rozšiřováním slovo „mince“.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 1 000 000 Kč.

§ 46a

Přestupky právnických a podnikajících fyzických osob

- (1) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že
- a) v rozporu s § 16a odst. 1 vyrobí, doveze, nabízí, prodává nebo jinak rozšiřuje medaile, žetony nebo podobné předměty zaměnitelné s mincemi nebo pamětními mincemi vydanými Českou národní bankou,
 - b) v rozporu s § 16a odst. 2 používá při označení nebo popisu žetonu, medaile nebo podobného předmětu v souvislosti s jejich nabízením, prodejem nebo rozšiřováním slovo „mince“,
 - c) neposkytne potřebnou informaci nebo podklad podle § 44a odst. 1,
 - d) nesplní povinnost uloženou rozhodnutím o opatření k nápravě podle § 44a odst. 4, nebo
 - e) neinformuje Českou národní banku o odstranění nedostatku podle § 44a odst. 5.

- (2) Právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako osoba uvedená v § 41 odst. 1 písm. a), b) nebo c) dopustí přestupku tím, že
- a) nevypracuje nebo nepředloží výkaz podle § 41 odst. 3, nebo
 - b) v rozporu s § 41 odst. 4 nezajistí opravu, upřesnění nebo vysvětlení výkazu.

- (3) Za přestupek lze uložit pokutu do
- a) 10 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. a) nebo b),
 - b) 5 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. d),
 - c) 1 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. c) nebo e) nebo podle odstavce 2 písm. a) nebo b).

§ 46b

Příslušnost

Přestupky podle tohoto zákona projednává Česká národní banka.

ČÁST DVANÁCTÁ SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ

§ 46c

Zvláštní ustanovení o rozkladu

Pro ukončení řízení o rozkladu podaném proti rozhodnutí České národní banky podle tohoto nebo jiného zákona se použijí ustanovení správního řádu o odvolání³⁷⁾.

³⁷⁾ § 90 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

§ 46d

Správní poplatky

Správní poplatky za úkony České národní banky podle jiného právního předpisu³⁸⁾ jsou příjmem České národní banky.

³⁸⁾ Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

§ 46e

Společná ustanovení k přestupkům projednávaným Českou národní bankou

(1) Česká národní banka, aniž řízení o přestupku podle tohoto zákona nebo jiného právního předpisu zahájí, může věc usnesením odložit též, jestliže je vzhledem k významu a míře porušení nebo ohrožení chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobu provedení činu, jeho následku, okolnostem, za nichž byl čin spáchán, nebo vzhledem k chování podezřelého po spáchání činu zřejmé, že účelu, jehož by bylo možno dosáhnout provedením řízení o přestupku, bylo dosaženo nebo jej lze dosáhnout jinak. Usnesení o odložení věci podle věty první se pouze poznamená do spisu; ustanovení zákona upravujícího odpovědnost za přestupky a řízení o nich týkající se vyrozumění o odložení věci se nepoužije.

(2) Česká národní banka může v řízení o přestupku podle tohoto zákona nebo jiného právního předpisu uložit pachateli rovněž opatření k nápravě nebo odejmout oprávnění k činnosti podle příslušného právního předpisu.

(3) U přestupku, k jehož projednání je příslušná Česká národní banka podle tohoto anebo jiného zákona nebo podle přímo použitelného předpisu Evropské unie a za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 1 000 000 Kč, činí promlčecí doba 5 let. Byla-li promlčecí doba u tohoto přestupku přerušena, odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději 10 let od jeho spáchání.

(4) Okolností vylučující protiprávnost přestupku, k jehož projednání je příslušná Česká národní banka podle tohoto zákona nebo jiného právního předpisu, není svolení poškozeného.

(5) Účastníkem řízení o přestupku, k jehož projednání je příslušná Česká národní banka podle tohoto zákona nebo jiného právního předpisu, není poškozený.

(6) Příjem z pokut uložených Českou národní bankou je příjmem státního rozpočtu.

(7) Alespoň jedna oprávněná úřední osoba podílející se na řízení o přestupku vedeném Českou národní bankou v každém stupni musí mít vysokoškolské vzdělání nejméně v magisterském studijním programu v oboru právo na vysoké škole v České republice. Nemá-li oprávněná úřední osoba vzdělání podle věty první, musí mít vysokoškolské vzdělání v jiné oblasti.

§ 46f

Na náhradu nákladů správních řízení vedených Českou národní bankou se pro účely jejich placení hledí jako na prostředky veřejného rozpočtu. Náhradu nákladů správních řízení vedených Českou národní bankou vymáhá příslušný celní úřad.

ČÁST TŘINÁCTÁ HOSPODAŘENÍ ČESKÉ NÁRODNÍ BANKY

§ 47

(1) Česká národní banka hospodaří podle rozpočtu, který musí být členěn tak, aby z něj byly zřejmé výdaje na pořízení majetku a výdaje na provoz České národní banky.

(2) Česká národní banka ze svých výnosů hradí náklady na svoji činnost. Vytvořený zisk používá k doplňování rezervního fondu a dalších fondů vytvářených ze zisku a k ostatnímu použití zisku v rozpočtované výši. Zbývající zisk odvádí do státního rozpočtu.

(3) Roční zprávu o výsledku svého hospodaření Česká národní banka předkládá nejpozději do 3 měsíců po skončení kalendářního roku k projednání Poslanecké sněmovně. Součástí této zprávy je i informace o mzdách členů bankovní rady České národní banky.

(4) Poslanecká sněmovna může zprávu o výsledku hospodaření České národní banky

- a) schválit,
- b) vzít na vědomí, nebo
- c) odmítnout.

(5) Odmítne-li Poslanecká sněmovna zprávu o výsledku hospodaření České národní banky, je Česká národní banka povinna do 6 týdnů předložit zprávu zpřesněnou a doplněnou podle požadavků Poslanecké sněmovny.

(6) Česká národní banka uveřejňuje roční zprávu o výsledku svého hospodaření způsobem umožňujícím dálkový přístup.

§ 47a

Česká národní banka nakládá s vlastním majetkem včetně devizových rezerv s odbornou péčí.

§ 48

(1) Česká národní banka vede účetnictví podle jiného právního předpisu.^{12a)}

(2) Účetní závěrka České národní banky je ověřována jedním nebo více auditory, kteří jsou určeni po dohodě bankovní rady s ministrem financí.

(3) Jakmile je účetní závěrka schválena a ověřena auditory, bankovní rada ji předá Poslanecké sněmovně a zveřejní.

(4) Česká národní banka vydává za účelem zveřejnění výroční zprávu, která obsahuje základní údaje o měnovém vývoji.

(5) Česká národní banka zpracovává a poskytuje dekadně ke zveřejnění výkaz o své finanční pozici.

^{12a)} Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

ČÁST ČTRNÁCTÁ VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

§ 49

Na všechny bankovní operace České národní banky včetně stavů na účtech, které vede, se vztahuje bankovní tajemství.

§ 49a

(1) Česká národní banka vydává způsobem umožňujícím dálkový přístup Věstník České národní banky (dále jen „Věstník“).

(2) Věstník je vydáván v postupně číslovaných částkách, označených pořadovými čísly, jejichž řada se uzavírá koncem každého kalendářního roku.

(3) Česká národní banka vydává úřední sdělení České národní banky, kterými informuje zejména o rozhodnutích bankovní rady o úrokových sazbách, o výkladových stanoviscích České národní banky, o podmínkách pro provádění obchodů České národní banky a o skutečnostech důležitých pro osoby, které působí na finančním trhu.

(4) Úřední sdělení České národní banky podepisuje člen bankovní rady.

(5) Úřední sdělení České národní banky se uveřejňuje ve Věstníku.

§ 50

(1) Zaměstnanci České národní banky jsou povinni zachovávat mlčenlivost ve služebních věcech. Tato povinnost trvá i po skončení pracovněprávního vztahu nebo jiného obdobného vztahu. Povinnost zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se seznámí při výkonu své funkce, platí i pro členy poradních orgánů a auditory.

(2) Osoby, na které se vztahuje povinnost podle odstavce 1, mohou být Českou národní bankou zproštěny povinnosti zachovávat mlčenlivost v případech stanovených jinými právními předpisy nebo ve veřejném zájmu anebo je-li to nutné k ochraně zájmů České národní banky. Povinnost zachovávat mlčenlivost stanovená Statutem³⁹⁾ tím není dotčena.

(3) Zaměstnanci České národní banky nemohou bez předchozího souhlasu bankovní rady vykonávat podnikatelskou činnost, podílet se na podnikatelské činnosti jiných osob nebo zastávat funkce ve statutárních a jiných orgánech jakékoli obchodní společnosti. Toto ustanovení se nevztahuje na správu vlastního majetku a činnost vědeckou, literární, publicistickou, uměleckou a pedagogickou. Při těchto všech činnostech jsou zaměstnanci České národní banky povinni dbát, aby nedocházelo ke střetu zájmů nebo zneužití informací získaných při výkonu jejich funkce v České národní bance.

(4) Zaměstnanci České národní banky jsou povinni dodržovat pravidla profesionální etiky, stanovená etickým kodexem České národní banky, který schvaluje bankovní rada.

³⁹⁾ Čl. 37 Protokolu (č. 4) o statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky.

ČÁST PATNÁCTÁ **PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ**

§ 51

Česká národní banka vzniká rozdělením Státní banky československé.¹³⁾

¹³⁾ Čl. 14 ústavního zákona č. 143/1968 Sb., o československé federaci, ve znění pozdějších předpisů.

§ 52

Pro celkový stav úvěrů poskytovaných České republice podle § 30 odst. 2 se výjimečně pro rok 1993 stanoví 7% limit příjmů státního rozpočtu v uplynulém roce.

§ 53

Práva a povinnosti z pracovněprávních vztahů Státní banky československé s pracovníky, kteří mají pracoviště na území České republiky, přecházejí na Českou národní banku.

§ 54

Na Českou národní banku přechází majetek Státní banky československé v rozsahu stanoveném podle zvláštního zákona.¹⁴⁾

¹⁴⁾ Ústavní zákon č. 541/1992 Sb., o dělení majetku České a Slovenské Federativní Republiky mezi Českou republiku a Slovenskou republiku a jeho přechodu na Českou republiku a Slovenskou republiku.

§ 55

(1) Je-li v právních předpisech vydaných před účinností tohoto zákona a recipovaných do právního řádu České republiky a v opatřeních uvedena Státní banka československá, rozumí se tím ode dne účinnosti tohoto zákona Česká národní banka.

(2) Opatření vydaná Státní bankou československou platná ke dni účinnosti tohoto zákona se považují za opatření vydaná Českou národní bankou.

(3) Právní úkony učiněné Státní bankou československou vůči osobám se sídlem nebo trvalým pobytem na území České republiky se považují ode dne účinnosti tohoto zákona za právní úkony učiněné Českou národní bankou.

§ 56

zrušen

§ 57

Účty, které vedla ke dni svého zániku Státní banka československá na území České republiky, se považují za účty vedené Českou národní bankou v souladu s tímto zákonem.

§ 58

(1) Do dne jmenování členů bankovní rady České národní banky podle § 6 odst. 2 a 3 vykonávají jejich funkci dosavadní vedoucí pracovníci Státní banky československé, kteří byli do svých funkcí jmenováni prezidentem České a Slovenské Federativní Republiky z řad občanů České republiky podle § 6 zákona č. 22/1992 Sb., o Státní bance československé.

(2) Výjimku z ustanovení § 6 odst. 5 může pro rok 1993 povolit bankovní rada.

§ 60

Tímto zákonem se zrušuje zákon č. 22/1992 Sb., o Státní bance československé.

§ 60a

zrušen

§ 61

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1993.